

39. OLAĞAN GENEL KURULU AÇILIŞ KONUŞMASI

"EMO'yu Yarınlara Taşıma Mücadelesi"

Cengiz GÖLTAŞ - EMO 38. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı

**Sayın Başkan,
Saygıdeğer Konuklar,
Siyasi Partilerin, Sendikaların,
Meslek Kuruluşlarının ve Kitle
Örgütlerinin Değerli Temsilcileri,
Basınımızın Saygıdeğer
Emekçileri,
Sevgili Delege Arkadaşlarım**

**Öncelikle sizleri şahsım ve
38. Dönem Yönetim Kurulu
adına sevgi ve saygılarımla
selamlıyorum. Hepiniz hoş
geldiniz.**

Odamız 39. Olağan Genel Kurulu'nun 2004 yılında yapıyor olmasının ayrı bir anlam ve önemi var. Sizlerin de bildiği gibi 2004 yılı aynı zamanda Elektrik Mühendisleri Odası'nın kuruluşunun 50. yılı. 1954 yılından bu yana, Odamızı ülkemizin ve mesleğimizin sorunlarına karşı demokratik güçlü bir mevzi olarak yarınlara taşıma mücadelesinde emek vermiş katkı sağlamış herkese saygılarımı sevgilerimi sunuyorum.

TMMOB örgütselliği içerisinde geçen 50 Yıl, askeri darbeler, siyasal çatışma ortamları, baskı ve yasaklar ortamında kısırlaşan ülkemiz demokrasisi ve örgütlenme kültürü göz önüne alındığında, azımsanmayacak kurumsal bir kimliği ve birikimi ifade etmektedir.

TMMOB ve Odamız açısından bu 50 yıllık tarihsel birikimin analizinde önemli dönemeç noktaları vardır. Aslında bu dönemeç noktalarını ülkemizin son 50 yıllık ekonomik, sosyal ve siyasal değişimleri ile de anlama şansına sahibiz.

1954 yılından 1960'ların sonuna kadar elitist ve bürokratik bir yapıya sahip olan TMMOB'nin, 1960'ların ikinci yarısından itibaren, dünya ölçeğinde gelişen ve ülkemizde de yankısını bulan emperyalizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelelerinden etkilenmesi ve 1968'li yıllardan itibaren ülkemizdeki emek ve demokrasi güçleriyle ortak bir zeminde buluşması örgütümüz açısından önemli ve devrimci bir dönüşüm olmuştur.

TMMOB ve Elektrik Mühendisleri Odası'nın kuruluşunun 50. yılında, 1968'li yıllardan bugüne ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, örgütümüzün kamu yararı ve adil paylaşımından yana yurtsever, toplumcu çizgisini oluşturan; Seyfi Kipmen'lerden, Nazif Tepedelenlioğlu, Bedri Karafakioğlu'lara, Nadir Kibar'lerden, Tülin Aydın, Nihat Özgül, Mesut Ulutaş, Serhat Özyar'lara, Metin Oruçbeştepe'lerden Lütfü Akkan,

SADDAM

PETROLÜNÜ İSTİYORUM

Cihan Kayıket, Yüksel Leventoğlu, Mustafa Şahin'lere, Sırrı Erkan'lardan, İstikbal Koşar, Engin Günce, Kemal Tan, Mustafa Parlar'lara, Ünal Akıncı'lardan, Gürcan Erkal, Şevket Güneş, Burhanettin Gülerüz'lere, Aleattin Anahtarcı'lardan, İbrahim Atalı, Tevfik Okumuş, Celal Polat, Mehmet Aysan ve Hasan Balıkcı'lara kadar, adını bir konuşma sınırları içinde anamadığım tüm değerlerimizi bir kez daha saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Kapitalist Küreselleşme Ülkemizi Açık Pazar Haline Getirdi

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar,

Türkiye, uzun yıllardır sermayenin küreselleşmesine entegre olmanın sancılarını yaşayan bir ülke durumundadır. Önümüzdeki yıllarda da bu sürecin sancuları, gerilim ve çatışmaları yaşanacaktır. Bu yeniden yapılanma sürecinin öncelikle Ortadoğu ve Orta Asya'da yaşanan, dünya düze-

ninin yeniden şekillenmesi dönemi ile örtüşmesi sonucunda, Türkiye uluslararası ilişkiler açısından da çok kritik bir döneme girmiştir.

ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyaya yeni bir düzen verme hamlesinin parçası olan Irak işgalinin, Ortadoğu'da ABD'nin düzenleyici rolünü arttırdığı ve derin değişikliklere neden olduğu açıktır.

Biz mühendisler çok iyi biliyoruz ki, bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ve de terörist faaliyetlerin engellenmesidir.

Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olmasıdır. Bugün dünyadaki enerji üretiminde mevcut ihtiyacın %90'ı halen fosil yakıtlardan karşılanmakta ve bunun %45'ini ise petrol oluşturmaktadır. Halen 140.4 milyar ton olan ham petrol rezervinin %65.4'lük kısmı Ortadoğu ülkelerinde yer almaktadır.

Günümüzde dünya yıllık petrol üretimi olan 3.5 milyar tonun %31'lik kısmının Ortadoğu ülkeleri tarafından gerçekleştiriliyor olması ve dünya yıllık petrol tüketimi olan 3.3 milyar tonun %26'sının dünya nüfusunun %4.7'sine sahip olan ABD tarafından tüketiliyor olması, ABD'nin bölgede terörizme karşı barış ve demokrasiyi geliştirme adına yürüttüğü askeri operasyonların gerçek amacını da açıklamaktadır.

Bugün Orta Asya ve Hazar Bölgesinin zengin enerji kaynaklarının kontrolü, bir geçiş noktası olan Ortadoğu'nun, ekonomik sosyal ve siyasal olarak tam anlamıyla denetim altına alınmasıyla mümkün

görülmemektedir. Ülkemize düşen, bu haksız savaş ve işgalin ortağı olmamak, Irak halkıyla uzun yıllar içerisinde oluşmuş tarihsel dostluk ve komşuluk ilişkilerimizin gereği olarak onlarla dayanışma içerisinde olmaktır.

Değerli Meslektaşlarım,

21.Yüzyılda hukukun üstünlüğü, insan hakları ve barış ilkeleri üzerine oturtulmaya çalışan neo-liberal-küreselleşme, daha fazla kimliğini gizleyemez hale geldi. Tüm gösterişinin altında, saf haliyle şiddet, sömürü ve barbarlığın yattığı herkes için aşınadır. Bugün küreselleşme adı altında bize ve tüm yoksul uluslara egemenliklerini yokeden ekonomik, sosyal ve siyasal bir program uygulanıyor. KÜRESELLEŞME adı altında uygulanan politikalar ile, dünya ölçeğinde her türlü mal ve hizmetlerin serbest dolaşımının önündeki engellerin kaldırılarak, uluslararası sermayenin karlı alanlara sınırsız olarak yatırım yapabilme olanağının sağlanması hedeflenmektedir.

1990'lı yıllardan itibaren, sosyalist sistemde yaşanan sorunlar ve Sovyetler Birliği'nin dağılma süreci ile birlikte kapitalizmin dünya üzerinde alternatifsiz egemen bir güç haline geldiği noktada, bu mutlak egemenliğin bir sonucu olarak, kapitalist sistemin kendi güvenliğini sağlamak üzere uygulamak zorunda kaldığı sosyal devlet kavramının hızla terk edildiği, bunun yerine çok uluslu sermayenin ihtiyaçlarını karşılamak üzere dünya üzerinde ekonomik, sosyal ve siyasal alanda yeni bir egemenlik ilişkisinin tahsis edildiği bir döneme şahit olmaktadır.

Bu dönemin en önemli özelliklerinden biri, küreselleşmenin ekonomik boyutu olarak az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin temel alt yapı hizmetleri başta olmak üzere

tüm kaynaklarının açık pazar haline getirilmesidir.

Bugün ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen taleplerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır.

Bu programın son 20 yılda yaşanan seçimler ve farklı hükümet modellerine rağmen kesintisiz olarak uygulanıyor olması ise, Amerika ve Avrupa Birliği ekseninde küreselleşmiş bir dünya ekonomisi karşısında ülkemiz siyasi iradesinin ne ölçüde bağımlı hale getirildiğinin en önemli delilidir.

Seçim Sistemi Değiştirilmelidir

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

3 Kasım seçimleri ile oluşan siyasi tablo ve 28 Mart yerel seçim sonuçları toplumda sağa kayışın güçlenerek arttığını ortaya koymuştur. AKP'nin yerel seçimler sürecinde ciddi oy patlaması yapacağı şeklinde medya üzerinden yaratılan kamuoyu, ekonomik vaatler ve şantajlarla eşitsiz koşullarda yürütülen kampanya, ya da %30'luk bir oranı oluşturan yaklaşık 13 milyon seçmenin sandığa gitmemesi, seçim sonuçlarının analizinde bugünün gerçekliğini emek ve demokrasi güçleri açısından açıklamaya ya da bir mazeret oluşturmaya yetmemektedir.

Seçim sonuçlarının esas ürkütücü yanı, halka umut veren, insanca yaşama koşullarını, sosyal haklarını geliştirebilecek katılımcı ve de-

mokratik bir seçeneğin toplumda güçlü bir karşılık bulamamasıdır. Son seçimlerde ortaya çıkan bir başka gerçek de, parlamentoda temsil edilmeyen siyasal partilerin almış olduğu oyların %35 seviyesinde olmasıdır. Bu durum mevcut seçim sisteminin ülkenin bugünkü koşullarına ters düştüğünü ve temsilde adalet ilkesinin çiğnenmesine neden olduğunu bir kez daha gösterdi. Siyasal katılımın önündeki engellerin kaldırılması için başta %10 barajı olmak üzere siyasal partiler ve seçim yasasının değiştirilmesi şarttır.

İnsan Hakları İhlalleri Sürüyor

Değerli Meslektaşlarım, AKP'nin, 1.5 Yıllık iktidar döneminde de, ülkemizde temel insan hakları, ifade ve düşünce özgürlüğüne yönelik ihlallerin devam ettiğine şahit olduk. Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde çıkarılan yasaların kağıt üzerinde kaldığına dair en somut örnek insan hakları kuruluşlarının 2003 Yılı raporlarıdır. 2003 Türkiye İnsan Hakları İhlalleri Raporunda; 818 kişinin gözetiminde işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı, 458 kişinin toplumsal gösterilerde güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu dövülerek yaralandığı, son bir yıl içinde 23 kitap, 10 gazetenin toplatılarak yasaklandığı, 12 konser, 5 tiyatro oyunu, 5 film gösterimi ve 1 kitap fuarına izin verilmediği, 2003 yılında düşüncelerini ifade eden 155 kişi hakkında soruşturma açıldığı, yine son bir yıl içinde düşüncelerini ifade edenlere karşı açılan 172 davada 882 kişi hakkında 3545 yıl 3 ay hapis cezası istendiği ve bugüne kadar cezaevlerinin olumsuz koşullarını protesto etmek üzere 109 kişinin açlık grevleri nedeniyle öldüğü ifade edilmiştir.

Bugün, ülkemizde milli güvenlik gerekçesiyle Şişe Cam'da çalışan işçilerin grev hakları engelleniyorsa, kürt sorununa, demokratik bir açılım sağlamak yerine dar bir güvenlik sorunu çerçevesiyle bakılıyor, parti kapatma davaları ile siyaset yapmanın önüne engeller konuluyorsa, insanca yaşam ve grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları için seslerini yükselten kamu çalışanları sürgün ve baskılarla karşılaşıyorsa, YÖK'e karşı demokratik ve özerk bir üniversite talebini ifade etmek isteyen öğrenciler biber gazları ve coplarla susturulmak isteniyorsa, 59. Hükümetin de, demokratikleşme adına daha önceki hükümetlerden farklı bir uygulamasının olmadığını görmek gerekiyor.

Bilgi Toplumuna Geçiş Yerine Enformasyon Altyapımız Satılıyor

Değerli Konuklar, Sevgili Delege Arkadaşlarım,

Günümüzde ulusların gelişmişlik seviyesi, bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler karşısında gösterdikleri duyarlılık ile doğrudan ilgilidir. Bilgiyi üreten, bilgiye ulaşan ve topluma yaymayı başarabilen ülkeler, yeni bilgilerin üretilmesi için gerekli kaynağı hazırlarken sürdürülebilir kalkınmanın da öncüsü olabileceklerdir.

Sürdürülebilir kalkınma, insan açısından düşünüldüğünde sosyal, toplum için düşünüldüğünde ekonomik ve kültürel, doğal kaynaklar kapsamında düşünüldüğünde ise, ekolojik açıdan önem kazanmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma, insanı esas alarak bilgi toplumu olma yolunda ilerleyen ülkelerce gerçekleştirilecektir. Bilgi üretmeyen toplumlar yoksullaşmakta, yoksullaşma sonucunda da, yaşamlarını sürdürebilmek için var olan kaynakları bilinçsizce tüketmektedirler.

Bugün bilgi ve iletişim sektör gelirinin milli gelire oranı binde 7-8 civarındadır. Oysa Batı Avrupa ortalaması %2.5, ABD'deki oran ise %4.5'dur. 2000 Yılı rakamlarına göre, Türkiye'de kişi başına yapılan bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım ve harcaması yaklaşık 55 Euro'dur. Oysa, Yunanistan'da 91, Portekiz'de 142, İrlanda'da 370, Batı Avrupa ortalaması 514, Avusturya'da 518, İsveç'te 952, ABD'de ise 1157 Euro'dur.

İletişim alanında yaşanan bu hızlı gelişmelerin bir sonucu olarak ulusal enformasyon alt yapısının önemi her zamankinden daha çok artmıştır. Günümüzde iletişim altyapısına kimin sahip olduğu, buradan tüm mal ve hizmet ticaretlerinin kim tarafından kontrol edileceğinin belirlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bugün özelleştirme kapsamına alınan en önemli kuruluşlarımızdan biri de ulusal iletişim altyapısına sahip TÜRK TELEKOM'dur.

Türk Telekom'un satışı basit bir özelleştirme operasyonu olarak algılanmamalıdır. Türk Telekom sadece telefon hizmeti veren bir kuruluş değildir. Artık televizyon yayını, telefon, radyo ve internet hizmetlerinin birlikte yürütüldüğü bir dönemin içindeyiz. Bugün global enformasyon altyapısına sahip olan, aynı zamanda tüm ticaretin kontrolünü de ele geçirmiş olacaktır. Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım'ın açıklamalarına göre kurumun özelleştirilmesinde hisse senedine çevrilebilir menkul kıymetler kullanılması yöntemi gündeme getirilmektedir. Telekom'un özelleştirilmesi ucuzluğu değil yoksulluk ve eşitsizliği arttıracaktır.

Bugün 59.Hükümete ısrarla soruyoruz. Ulusal güvenliğimizi doğrudan ilgilendiren, bu toplumun uzun

yıllar içerisinde yarattığı birikimler ile oluşan ve şu anda tüm halka hizmet sağlarken Türkiye'nin en fazla kâr eden kurumu olan Telekom'u hangi ihtiyaç ve tercihlerle özelleştiriyorsunuz?

Tüm gelişmiş ülkeler e-ticarete ve internet üzerinden hizmet vermeye hazırlanırken, ülkemizin telekomünikasyon altyapısını yerli ve yabancı tekelere hangi mantıkla gümüş tepside sunuyorsunuz? Türk Telekom bir kamu kurumu olarak yıllarca kâra geçmiş, yetkin elemanlar yetiştirmiş, yerli teknolojinin gelişmesine katkı yapmış ve ülkenin dört yanında hizmet vermiştir. Yapılacak özelleştirme sonucunda hiçbir yerli ya da yabancı tekel, ülke teknolojisinin gelişmesi için uğraşmayacaktır.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, yıllardır yapılan bu yanlışlara karşı çıktık. İsrarla, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında gerekli altyapının oluşturulması gerektiğinden, AR-GE çalışmalarının teşvik edilmesi ile dışa bağımlı yapıdan biran önce kurtulmasından, bunun için gerekli insan gücü, eğitim potansiyeli ve bilgi birikiminin bulunduğundan söz ettik.

Ülkemizde dijital uçurumun derinleştirilmemesi için, yapılacak hukuki düzenlemelerle bilgi toplumuna giden yolu geliştirici ve teşvik edici bir ortam yaratılmalı, esas olarak, uluslararası sınırlara bakılmaksızın bilgiye ulaşılması, elde edilmesi ve başkalarına ulaştırılması sürecinde devletin baskı ve sınırlandırmaları söz konusu olmamalıdır.

Bilişim ve iletişim teknolojileriyle ilgili hukuksal düzenlemelerin yasaklayıcı, engelleyici, baskı kurucu ya da teknik açıdan uygulanamaz olmamasına büyük önem verilmelidir.

Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşmesi, bilişim ve iletişim

teknolojilerinin etkin bir biçimde kullanımıyla, kamu yönetiminde şeffaflığın ve katılımın sağlanması ile, temel insan hak ve özgürlüğü olarak kabul edilen "Kamu Bilgilerine Erişim Özgürlüğü"nü açık ve net bir şekilde Anayasa ile teminat altına alınmasıyla sonuçta, saydam bir kamu yönetiminin gerçekleştirilmesiyle mümkün olacaktır.

Parasız, Demokratik ve Bilimsel Eğitim İstiyoruz

Değerli meslektaşlarım,

12 Eylül darbesinin ardından 1981 yılında kurulan YÖK ile ülkemizin bilim ve demokrasi güçleri ağır baskı koşulları ile karşı karşıya bırakılmışlar ve üniversitemiz uzun yıllar içinde bilimsel kimliklerini ve yönetsel özerkliklerini önemli ölçüde yitirmişlerdir.

Bugün kâr amaçlı bir piyasa etkinliği haline getirilmek istenen eğitim sistemimizin yaşadığı en büyük açmaz, tohumları 1980'de atılan neo-liberal devlet anlayışından kaynaklanmaktadır.

Son 20 yıla damgasını vuran bu yeni liberal politikaların ışığında devlet, eğitim hizmetini sırtında bir kambur gibi görmeye başlamış ve bütçeden ayırdığı payı her yıl azaltırken, eğitim sistemi piyasa, verimlilik, rekabet, kâr ve maliyet terimleriyle düşünülen, eğitime ve bilgiye piyasada pazarlanabilme kapasitesi edinmek için ihtiyaç duyulan bir yapı olarak bakılmıştır.

Bugün her insan için vazgeçilmez olan nitelikli eğitim alma hakkı, eğitimin küresel kapitalizmin ihtiyaçları doğrultusunda ticarileşmesi sonucu, parası olanın faydalanabileceği bir meta haline getirilmek istenmektedir.

Son dönemde eğitim sisteminin yeniden düzenlenmesi adı altında

yapılan YÖK tartışmaları da son derece ilginç bir seyir izlemektedir. Geçen yıl öğrenci arkadaşlarımız tarafından YÖK'ün kuruluşu olan 6 Kasım'a yönelik olarak hazırlanan ve bir önceki YÖK Başkanı Kemal Gürüz ile Başbakan R. Tayyip Erdoğan'ın resimlerinin yer aldığı afişte "iki yanlış bir doğru etmez" ifadesi kullanılmıştı. Aslında süreci ve gelinen durumu çok net özetleyen bir yaklaşım olarak bu afiş çalışmasını yapan arkadaşlarımı kutluyorum.

Bugün içinde yaşadığımız bir gerçeklik olarak, son 20 yıla damgasını vuran YÖK sistemi altında üniversiteler akademik özgürlükten, yönetsel özerklikten ve toplumsal sorumluluktan uzaklaşmış, üniversiteler bilimsel

kimliklerini ve temel değerlerini giderek yitirmişlerdir.

Bugün üniversite üzerine sürdürülen tartışmalarda ön plana çıkan öge, üniversite üzerindeki hegemonyanın yeniden şekillenmesine aittir. Tartışmalar, üniversite sorununu çözmeye yönelik olmadığı gibi, var olan sorunların daha da derinleşmesine neden olacak nitelikte bir alana doğru evrilmektedir.

AKP Hükümetinin sığ siyaset anlayışı ile devletin baskıcı tavrı arasında sıkışan üniversite, tartışmaların dışında başına örülen çorabı giymek için beklemektedir.

Tüm bu gelişmeler ışığında, YÖK sistemi ile yaratılmış olan emekçilerin ve yoksulların eğitim haklarının kaldırılmasına karşı, parasız

kamusal bilimsel ve demokratik eğitim hakkının savunulmasına yönelik olarak;

- *Yapılmak istenen yüksek öğretim reformu ile bilim özgürlüğünün güvence altına alınmasının ve üniversitelerin özerk, katılımcı, laik, çağdaş bir yapıya kavuşturulmalarının,*
- *Üniversitelerin hedeflerini saptayıp gerçekleştirebilmeleri ve bu süreçte iktidarların siyasi müdahale alanı olmamaları için akademik, idari ve mali özerkliğin sağlanmasının vazgeçilmez olduğunu bir kez daha ısrarla vurguluyoruz.*

Enerjide Kaosa Neden Olan Özelleştirme Politikaları Terkedilmelidir

Sevgili Meslektaşlarım,

Elektrik Mühendisleri Odası olarak son 20 yıldır ülkemizin enerji politikalarına ilişkin iki önemli konunun altını çizdik. Birincisi kamusal bir hizmet anlayışı içerisinde planlamanın önemi, ikincisi ise kendi kaynaklarımıza ve insan gücümüze dayalı ulusal bir enerji politikası oluşturulmasının gerekliliği.

Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Bu uygulamaların ülkemizin ihtiyaçlarından bağımsız IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların direktifleri ile siyasal bir tercih olarak dayatıldığı görülmektedir.

Dünyada 1974 petrol krizi ile başlayan süreç incelendiğinde, petrolün sonsuz bir kaynak olmadığı gerçeği görülmüş, elektrik enerjisi üretiminde artan maliyetlerin sanayi üretim sektörünü zorladığı noktada gelişmiş tüm ülkeler ciddi önlemler alma yoluna gitmişlerdir.

BAŞINI KUMDAN ÇIKART!

**Yeni YÖK Yasa Tasarısı'yla
geleceğimiz ipotek altına alınıyor...**

geleceğimize sahip çıkalım!

Enerji gibi hayati bir sektörde ülkelerinin geleceğine ilişkin sorumluluk duyan ve buna uygun politikalar geliştiren tüm gelişmiş ülkelerin, elektrik enerjisi üretimlerinde güneş, rüzgar, jeotermal ve hidrolik olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına yönedikleri ve bu konuda AR-GE faaliyetlerine hız verdikleri görülmektedir.

Yine, petrol krizinin yarattığı bilinç ile enerji kaynaklarının olabildiğince ulusal sınırlar içinden, kaynak çeşitliliği yaratılarak temini öngörülmüş, tüm ülkeler bir taraftan enerjinin çevre ile ilişkisinin önemini kavrayarak enerji üretimlerinde çevreye karşı duyarlı bir yaklaşım sergilerlerken, diğer taraftan, enerjinin verimli kullanılması ve tasarrufuna ilişkin bir program oluşturmuşlardır. Neticede tüm bu etkiler değerlendirildiğinde, enerjide planlama kavramının ne denli önemli olduğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

Günümüzde, AB ülkeleri enerji tüketimlerinin %5.6'sını yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamakta ve bu oranın 2010 yılında %12'ye çıkarılması planlanmaktadır. Türkiye'de ise yenilenebilir enerji kaynaklarının tüketim içindeki payı 2000 yılında sadece %11 seviyesindedir. Bu rakamın uygulanan politikalar sonucu 2010 yılında %7'ye düşmesi beklenmektedir. Türkiye bugün mevcut enerji tüketiminin %36'sını ulusal kaynaklardan karşılıyor iken, bu oranın 2023'de %20'lere düşmesi kaçınılmaz görülmektedir.

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

1984 yılında çıkarılan ve enerji sektöründe özelleştirmelerin önünü açan 3096 sayılı yasadan bu yana geçen 18 yıl değerlendirildiğinde, sektörün kurumsal yapısının çok parçalı hale getirilerek kaos

ve yolsuzluklarla beslenen dışa bağımlı bir üretim politikası ile dağıtım şebekelerimizde yılda 1.5 milyar dolar olarak ifade edilen kayıp ve kaçakların varlığı gelinen durumu ve tabloyu yeterince özetlemektedir.

3 Kasım seçimlerinin ardından Enerji Bakanı Sayın Hilmi Güler'in kamuoyunda yeralan açıklamalarında, yaratılan bu tablonun eleştirildiğini görüyor ve yıllardır Elektrik Mühendisleri Odası'nın işaret ettiği konularda Sayın Bakanın bizleri doğrulayan açıklamalarını büyük bir ilgiyle takip ediyoruz.

Yine, yakın geçmişte uygulanan bu yanlış politikaların sonucu olarak oluşan kamu zararlarını azaltmak adına Rusya ile yapılan doğalgaz anlaşmalarının yeniden masaya getirilmesini, alım garantili pahalı YİD sözleşmelerinin gözden geçirilmesini, enerji üretiminde ulusal kaynaklarımızın öne çıkarılacağından söz edilmesini olumlu bir yaklaşım olarak görüyoruz.

Ancak, buradan birkez daha vurgulamak isteriz ki, sorunun kaynağı, enerji sektöründe yapısal değişim programı adı altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir. Yıllardır kamu finansman sıkıntısı nedeniyle enerji sektöründe özelleştirmenin bir zorunluluk olduğu, özelleştirme sayesinde sektörde tekelleşme olgusunun önüne geçilerek sermayenin tabana yayılacağı, sektörde rekabet unsurunun oluşmasıyla elektrik fiyatlarının ucuzlayacağı, bu sayede sanayi üretiminin artacağı, yine, yurttaşların elektriği ucuz satın alması nedeniyle ekonomik bir ferahlanmanın sağlanacağı, netice olarak elektrik enerjisinin kesintisiz kaliteli ve ucuz olarak sunumunun yapılacağı iddia edildi ve bu gerekçelerle sektörde her istenileni yapma olanağına sahip olundu.

2003 yılı sonlarına gelindiğinde ise, bütün bu iddialar ve yapılanların bir sonucu olarak, ne nükleer santral kurulmadığı için karanlıkta kaldık, ne TEK'in ikiye ardından TEAŞ'ın üçe bölünmesiyle kamunun işleyişi ve verimi arttı, ne de bir dizi özelleştirme modelleri ve çıkartılan onlarca yasa ve yönetmelikle sektör daha işler kılınabildi.

DPT verileri bugüne kadar yapılan özelleştirmelere dair çarpıcı bir bilanço ortaya koyuyor. Geçmişte yapılan 408 özelleştirme sonucunda elde edilen gelir 4 milyar 474 milyon dolar. Bu özelleştirmelerin gideri ise, 4 milyar 574 milyon dolar.

Geçmiş özelleştirme uygulamalarının tümüne yakın bölümü aynı zamanda yolsuzluk, kötü kullanım ve sözleşme koşullarına uymama örnekleriyle doludur. Türkiye toplumu olarak geçtiğimiz 15 yıl içinde, bizlerden saklanmaya çalışılan bir gerçekle yüzleştik. Her biri son derece kârlı ve topluma yararlı kuruluşlar, yani toplumsal emeğimiz, toplumsal servetimiz bilinçli bir şekilde zarar ettirilmeye çalışıldı. Her biri birer arpalık ve hortum alanına çevrildi.

Bugün üçe bölünen TEAŞ'ın son üç yılına ait yapılan yanlış sözleşmelerden kaynaklanan zararı 1999 yılında 61.3 trilyon, 2000 yılında 409 trilyon ve 2001 yılında 1.8 katrilyon olarak bu duruma en çarpıcı örnektir. Bu suçu işleyen seçtiğimiz siyasetçilerin, toplumsal varlıklarımızı iktidar sürelerini uzatmak için sermaye gruplarına nasıl peşkeş çektiklerine Beyaz Enerji Operasyonu ile bir kez daha şahit olduk.

Toplum sorunun kaynağının mülkiyet biçiminde olduğuna inandırılmaya çalışıldı. Sorunun kaynağının mülkiyet biçiminde olmadığını, yönetim ve denetim

modellerinin tartışılması gerektiğini başta AKTAŞ, ÇEAŞ, KEPEZ örnekleri olmak üzere, YİD santralleri, mobil santraller ve 42 milyar dolar olarak belirtilen yolsuzluk sürecinde ne kadar ısrarla göstermek istesek de kamuoyunu bu konularda yeterince duyarlı hale getiremedik.

Bütün bunlar ortadayken Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun, Elektrik Üretim A.Ş.'ye (EÜAŞ) ait 11 termik, Devlet Su İşleri'ne (DSİ) ait 16 hidroelektrik üretim tesisi dahil, toplam 55 santral ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ait (TEDAŞ) 21 dağıtım bölgesini Haziran ayında özelleştirme kapsamına alması, mevcut hükümetin geçmiş uygulamalardan yeterince ders almadığını göstermektedir. Sektörde özelleştirme uygulamalarının sürdürülecek olması, yeni AKTAŞ'ların, ÇEAŞ'ların yaratılması, Mavi Akım adı altında yeni doğalgaz yolsuzluklarının önünün açılması anlamına gelecektir.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak sektörün bu kaos ortamından hızla kurtarılması için bir kez daha ısrarla diyoruz ki;

- *Yolsuzlukların üzerine kararlılıkla gidilmeli, Beyaz Enerji operasyonu ile başlayan ve DDK raporuyla bir kez daha açığa çıkan rezaletlerin siyasi ve idari sorumluları yargı önünde hesap vermelidir.*
- *Son yirmi yıla damgasını vuran özelleştirme politikalarının sonuçları bu kadar ortadayken, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerinin hızla özelleştirileceğine dair bakanlık politikaları terkedilmelidir.*
- *Ulusal kaynaklarımızı öne çıkaran, özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarımızı devreye sokan bir üretim politikası izlenmelidir.*

• *Enerji sektörünün tahrip edilen kamusal altyapısı yeniden oluşturulmalı, bakanlık ve bağlı kuruluşlarının, merkezi bir planlama içerisinde, koordinasyonu sağlanmalıdır.*

• *Enerji alanındaki tüm kamu kurumlarının bütçeleri artırılmalı, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerimizin işletme sorunları giderilerek verimlilik sağlanmalıdır.*

• *Özelleştirme yapılacak gerekçesiyle kendi kaderine terk edilmiş, bakım-onarım-yenileme faaliyetleri yapılmayan dağıtım şebekelerinin iyileştirilmesine yönelik olarak, başta TEDAŞ Müessese Müdürlüklerinin teknik eleman sayısı artırılmalı, bakım-onarım ve yenileme faaliyetlerine gereken önem verilerek enerjideki kayıplar ve kaçaklar giderilmelidir.*

• *AKTAŞ, ÇEAŞ ve Kepez'deki uygulama geç kalınmış olsa da doğrudur ve pahalı elektriğin en önemli nedenlerinden olan YİD santrallerine da yayılmalıdır. Bu kuruluşlar EÜAŞ denetimine geçerek kamu eliyle yönetilmelidir.*

Reforma Evet - Tuzağa Hayır

Değerli Meslektaşlarım,

IMF'nin 6. gözden geçirme şartı olarak dayatılan ve ülkeyi pazar, devleti tüccar, vatandaşını müşteri olarak tanımlayan Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı'na karşı ülkemizin emekten, demokrasiden ve eşitlikten yana tüm demokratik kurumları reform adı altında getirilen bu tuzağa karşı seslerini yükselttiler.

Hükümet tarafından hazırlanan kanun tasarısı tercihini sosyal devlet yerine düzenleyici devlet ilkesinden yana yapıyor. Düzenleyici devleti yaratmanın ilk şartı ise, devletin mal ve hizmet üreten, dağıtan, yöneten tüm kurum ve mekanizmalarını tasfiye etmek, devletin bu tür kurumlaşmaya gitmesini yasaklamaktan geçiyor.

Düzenleyici devlet, tüm toplumsal işleri özel sektöre devrederek, özel sektörün güvenli bir ortamda işlemesini sağlayacak kurum ve mekanizmaları kurmakla görevli sayılıyor. Düzenleyici devlette öncelik küresel sistemle kaynaşması teşvik edilen şirketler dünyasının ihtiyaçlarına veriliyor. Bu tercihin somut uygulamalarından biri, devlet örgütlenmesinde üst kurullar sistemine geçilmesi oldu.

Bu yapısal değişim politikalarının ne anlama geldiğini enerji ve iletişim alanında yolsuzluk, pahalılık ve kaos olarak yakıcı bir şekilde gördük. Şimdi yeni tasarı ile teftiş kurullarının dolayısıyla kamusal denetimin tasfiye edildiği, performans kriterleri adı altında çalışanların iş güvencelerinin ortadan kaldırıldığı, kamu hizmetlerinin yerele devredilen yetkiler ile tamamen piyasaya açıldığı bir tasarı ile karşı karşıyayız.

Değerli Meslektaşlarım,

Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı ile bugüne kadar yapılan özelleştirmelerin önündeki hukuksal engeller tamamen kaldırılmak, toplum, piyasanın eşitsiz koşullarına mahkum edilmek isteniyor. Ancak, hepimiz çok iyi biliyoruz ki geçmiş özelleştirme uygulamalarının tümüne yakın bölümü aynı zamanda yolsuzluk, kötü kullanım ve sözleşme koşullarına uymama örnekleriyle doludur. Bütün bu uygulamalara yaratılan en önemli gerekçe olarak ülkemizde devletin büyük olduğu, bu nedenle bütçe açıklarının sürekli arttığı, bazı ku-

rumların kapatılarak devletin küçültülmesi gerektiği ifade edilir.

Devletin küçültülmesinden söz edenler ülkemizdeki kamu harcamalarının OECD ve AB ülkelerindeki kamu harcamalarının çok çok altında olduğu gerçeğini gizledikleri gibi, ülkemizdeki kamu harcamalarının yüzde 40'ının faiz harcamaları olduğu gerçeğini de, faiz ödemelerinin GSMH'ya oranının da çok yüksek olduğu gerçeğini de gizlemektedirler.

2001 Yılında OECD tarafından yayınlanan rapora göre, ABD nüfusunun yüzde 7.46'sı, Finlandiya nüfusunun yüzde 10.4'ü, Hollanda nüfusunun yüzde 5.2'si, Almanya nüfusunun yüzde 5.2'si, Macaristan nüfusunun yüzde 7.8'i memur olarak çalışmaktadır. Ülkemizde bu oran sadece yüzde 3.3'tür. Yani memur fazlalığı söylemleri de yalandan ibarettir.

Aynı raporda, OECD ve AB ülkelerinde Kamu çalışanlarının toplam istihdam içindeki payına baktığımızda da aynı çarpıcı sonuç ile karşılaşılıyor. Bu oranın Fransa'da %21.3, Finlandiya'da %24.3, Macaristan'da %21.4, İspanya'da ise %15.2 iken, Türkiye'de sadece %9 olduğu görülmektedir.

Özetle ne uzun yıllar içinde vergilerimizle oluşturulmuş ulusal kaynaklarımız ve işletmelerimiz ne de bu işletmelerde çalışan kamu çalışanlarımız ülkemizin içine düştüğü durumun sorumlusu olarak gösterilemez.

38. Dönem Oda Çalışmaları

Değerli Meslektaşlarım,

38. Dönem Yönetim Kurulu olarak, enerji, haberleşme ve bilişim alanında yaşadığımız çağın sorunlarını doğru bir yerden kavrayan ve buna uygun bir sorumluluk anlayışı ile üretimler yaparak Odamızı geliştirmeye,

yapılan tüm çalışmalarını da başta üyelerimiz olmak üzere kamuoyu ile paylaşmaya çalıştık. Buna uygun olarak mesleğimizin ve meslektaşlarımızın önceliklerini öne çıkaran yoğun bir kongre ve sempozyumlar süreci geçirdik. Bu çalışmalar ile Odamızın daha yetkin ve güçlü bir nitelik kazandığını düşünüyorum.

38. Dönem Yönetim Kurulu olarak,

- Meslek İçi Eğitim Merkezinin kurulmasının ve ihtiyaçlarımıza uygun bir eğitim programı ile faaliyetlerine başlamasının EMO'nun 50. yılında attığı en önemli adım olduğunu,
- EMO'nun kuruluşunun 50. yılında Oda arşivimizin sayısal ortama aktararak tüm meslektaşlarımızın kullanımına sunulmasını,
- Odamızın asli yayın organı olan Elektrik Mühendisliği Dergisinin zengin içeriği ve sürekliliği ile dikkatle izlenen bir yayın haline gelmesini,
- Odamız web sayfasının sürekli yeni bilgi ve belgelerle güncellenen ve çok geniş bir kesim tarafından takip edilen ve yararlanılabilen bir niteliğe dönüşmesini,
- Giderek sayısı çoğalan üyelerimize ait e-posta adresleri ile iletişim olanaklarımızın ve örgütlülüğümüzün artırılmasını,
- Elektrik Mühendisliği dergisinin yanısıra odamız web sayfasında e-dergi ve Bilgisayar Mühendisliği Dergisinin düzenli olarak çıkarılmasını,
- Odanın idari ve mali işleyişinin daha etkin hale getirilmesi için bir taraftan üye adres ve aidatlarının güncellenmesi çalışmalarını yürütürken, diğer taraftan güncellenen bilgilerin yeni bir ofis otomasyon prog-

ramı ile Genel Merkezde ve tüm Şubelerimizde ortak kullanıma kavuşmasını,

- Odamız öncülüğünde TMMOB'ye bağlı diğer Odaların temsilcilerini de kapsayan uzun erimli kolektif bir çalışma ile Mesleki Etik ve Mesleki Davranış İlkeleri kitapçığının hazırlanmasını ve hazırlanan taslağın birçok üniversite ve birimlerimizde tartışmaya açılmasını,
- Odamız tarafından kendi disiplini altında bulunan elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisliklerinde iş alanları, tanımları ve uzmanlıklarını belirleyebilmek amacıyla kurulan komisyonun üzerinde tartışılmak üzere ön rapor hazırlanmasını,
- Enerji ve iletişim alanında son iki yılda gelişen süreci analiz eden enerji ve iletişim raporlarının yeni gelişmeleri de içeren bir şekilde güncellenmesini,
- Mobil santraller konusunda Samsun Şubemiz ile eşgüdüm halinde hukuki, teknik ve siyasi bir sürecin hazırlanan kapsamlı raporlar ve yaratılan kamuoyu ile birlikte doğanın ve toplumun zaferi ile sonuçlandırılmasını,
- 8 Ekim 2002 tarihinde kiralık katillerce görevinin başında katledilen sevgili arkadaşımız Hasan Balıkcı'nın mücadelesinin her düzeyde sahiplenilmesini, 1.5 senedir Şanlı Urfa'da devam eden duruşma sürecinin adım adım takip edilerek kamuoyunda bu davanın her kesim tarafından biliniyor hale gelmesini,
- TMMOB bütünselliği içerisinde ülkemizin üretim, sanayileşme ve hakça bölüşüm politika-

larını çalışanlardan yana savunmak üzere emek platformunun tüm eylemliliklerine örgütsel katılım sağlanmasını,

- Ülkemizde insan haklarına ve düşünce özgürlüğüne yönelik saldırılara karşı barış, demokrasi ve eşitlik mücadelesine her platformda sahip çıkılmasını,

sağlamış olmanın haklı bir huzuru ve özgüvenini tüm yönetim kurulu asil ve yedek arkadaşlarım adına taşıyor olduğumu ifade etmek isterim.

Değerli meslektaşlarım, elbette yapılanları kendimizle sınırlı ve yeterli bir faaliyet olarak görmüyoruz. Bu yoğun, yorucu ama aynı zamanda zevkli mücadele sürecinde büyük desteğini her zaman yanı başımızda hissettiğimiz Sevgili Orhan Örucü'yü 38. Dönemin en özverili ve üretken yol arkadaşı olarak saygıyla selamlıyorum.

Odamızda kolektif bir yönetim anlayışı içerisinde iki yıl boyunca bu onurlu görevi birlikte yürüttüğümüz Merkez Yönetim Kurulu'ndaki asil ve yedek tüm arkadaşlarıma, yine, 38.Dönemde büyük bir özveri ve titizlikle görevlerini yerine getirmiş olan başta Onur ve Denetleme Kurulumuz olmak üzere Şube Yönetim Kurullarımıza, komisyonlarda görev alan arkadaşlarımıza ve sevgili çalışanlarımıza emeklerinden dolayı yürekten teşekkür ediyorum.

Sözlerime son verirken, Elektrik Mühendisleri Odası'nın kuruluşunun 50. yılında Odamızı, ülkemizin ve mesleğimizin sorunlarına karşı demokratik güçlü bir mevzi olarak yarınlara taşıma mücadelesinde emek veren tüm dostlarımızın yüreklerine bilinçlerine sağlık diyorum.

50. Yılında Yaşasın Elektrik Mühendisleri Odası. Yaşasın Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği